

Iz zgodovine keršanske ljudske šole.

(Dalje.)

Na Serbskem razdeljene so bile škofije v višje popije (Protopopiate) in vsakemu krogu odločene bile so fare in vasi, in to je bila podlaga za šolsko nadzorništvo. Zares da je odsihmal šolstvo v Banatu veselo napredovalo. 10. septembra l. 1777. sporočila je ilirska dvorna deputacija cesarici, da so v Banatu vse šolske knjige razun enih, ki se pa že natiskujejo, gotove in med ljudstvo razdeljene, da so postavljene povsod šolske poslopja, da se je normalni kurs pričel in da je v njega več prišlo učencev, kakor se jih je pričakovalo, in da bo že drugo leto veliko dobro vredjenih ljudskih šol.

Ilirske šole, ktere so bile po drugih krajih ogerske krone, niso tako veselo napredovale. Tukaj so bile ilirski dvorni deputaciji roke zavezane; postopati je morala z ogersko dvorno kancelijo. Šolstvo pri nezedinjenih grekih deli so z ogerskim šolstvom skupaj, in tako toži grof Koler, ko hvali šolstvo v Banatu, da je preteklo dvoje let, in minule bodo še tri ali štiri leta, preden bodo le šolske knjige gotove. Mesca novembra 1777 zedinile ste se kancelii, in izdelan je bil prav pripraven načert. Leta 1778. združen je bil Banat z ogersko krono, in dvorna kancelija za ilirski narod, ktera se je tako hvalevredno poganjala za serbske šole, nehala je biti (l. 1779.), in osnovi tej se je tako godilo, kakor vsem šolam po Ogorskem.

Ko bi bil Banat ostal samostalna kronovina, kar je še le postal l. 1849., bi bil dandanašnji ravno tako omikan, kakor so zahodne dežele naše carevine, ker pervine so tukaj izverstne. Ker je vlada prinehala napuhnjenu prizadevanju, zaderževana je bila ta blažena dežela za celih sedemdeset let v svoji omiki, in pred 14. leti morali so iz novega s šolstvom začeti, kakor da bi te dežele nikdar ne bile vživale dobrotljive vlade cesarice Marije Terezije. Sama ta reč bolj glasno govori zoper staro konservativno stranko na Ogorskem, nego naj daljši govori.

(Dalje prih.)

Praktična slovensko-nemška gramatika.

(Dalje.)

XXIV.

Narečja in klicavke.

Če rečem komu: „pojdi!“ vprašal me bo: „kam?“ Povedati mu moram, da naj gre na desno, na levo, navzdol ali navkre-